

Ułatwienia legalizacji pobytu i pracy dla obywateli Ukrainy

Prezydent podpisał ustawę o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Ustawa weszła w życie z dniem ogłoszenia tj. 12 marca 2022 r. z wsteczną mocą obowiązującą tj. od dnia 24 lutego br.

Poniżej przedstawiamy podstawowe założenia przyjętej ustawy, szczególną uwagę zwracamy przy tym na kwestię zatrudnienia obywateli Ukrainy.

KTO BĘDZIE OBJĘTY UPROSZCZONĄ PROCEDURĄ UZNANIA LEGALNOŚCI POBYTU?

Ułatwienia będą dotyczyły obywateli Ukrainy, którzy wjechali legalnie na terytorium Polski od dnia 24 lutego 2022 roku i zadeklarują zamiar pozostania w Polsce. Rozwiązania zawarte w ustawie objęły również obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Polski. Wtedy pobyt tych osób zostanie uznany za legalny przez okres 18 miesięcy, licząc od dnia 24 lutego 2022 r.

Za legalny uznaje się także pobyt dziecka urodzonego na terytorium Polski przez matkę będącą obywatelką Ukrainy, która opuściła terytorium tego państwa w związku z działaniami wojennymi i legalnie przebywa na terytorium Polski. Dziecku takiemu przysługuje status legalnego pobytu na terytorium Polski w okresie równym legalnemu pobytowi matki.

Warto mieć na uwadze, że zasady dotyczące legalizacji pobytu stosuje się również do nieposiadających obywatelstwa ukraińskiego małżonków obywateli Ukrainy, o ile przybyli oni do Polski bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z prowadzonymi tam działaniami wojennymi.

JAKIE KROKI POWINIEN PODJĄĆ PRACODAWCA, KTÓRY CHCE ZATRUDNIĆ OBYWATELA UKRAINY?

Zatrudnienie cudzoziemca związane jest z szeregiem obowiązków po stronie pracodawcy. Pracodawca zamierzający powierzyć pracę cudzoziemcowi ma obowiązek przede wszystkim:

- 1. sprawdzić, czy cudzoziemiec posiada ważny dokument uprawniający do pobytu w Polsce** – kopię odpowiedniego dokumentu należy przechowywać w aktach osobowych cudzoziemca przez cały okres zatrudnienia,
- 2. upewnić się, że z tytułem pobytowym cudzoziemca może wiązać się uprawnienie do podejmowania pracy na terytorium Polski,**
- 3. zawrzeć z cudzoziemcem umowę** - bez względu na jej rodzaj, umowa **musi być zawarta w formie pisemnej** - rodzaj umowy powinien być dostosowany do charakteru pracy, która będzie wykonywał cudzoziemiec,
- 4. poinformować właściwy powiatowy urząd pracy o powierzeniu wykonywania pracy takiej osobie** - powiadomienie należy przekazać w ciągu 14 do powiatowego urzędu pracy właściwego, ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu powierzającego pracę.

W dokumentacji pracowniczej należy przechowywać kopię złożonego powiadomienia w formie elektronicznej, z uwagi, iż będzie ono niezbędne do potwierdzenia legalnego wykonywania pracy oraz dopełnienie obowiązków po stronie pracodawcy.

JAKIE DOKUMENTY TRZEBA POSIADAĆ, ABY MÓC LEGALNIE WJECHAĆ DO POLSKI?

Legalne przekroczenie Polskiej granicy przez obywateli Ukrainy jest możliwe na podstawie m.in.:

- o paszportu biometrycznego,
- o zgody komendanta Straży Granicznej na okres 15 dni,
- o wizy krajowej (D), wizy Schengen (C) lub dokumenty pobytowe wydane przez inne państwo należące do strefy Schengen,
- o zezwolenia na pobyt czasowy, stały lub pobyt rezydenta długoterminowego UE oraz ważnej karty pobytu,
- o wniosku o nadanie statusu uchodźcy złożonego na przejściu granicznym w Polsce.

STAN EPIDEMII I KWESTIA KWARANTANNY

Osoby, które wjechały do Polski z terytorium Ukrainy zostały zwolnione z obowiązku wykonania testu na COVID-19 oraz z odbywania kwarantanny. Zwolnienie to obowiązuje niezależnie od faktu zaszczepienia się.

POBYT OBYWATELI UKRAINY W POLSCE – REGULACJE SPECUSTAWY

Przepisy specustawy dotyczą obywateli Ukrainy którzy wjechali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z Ukrainy w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. lub w późniejszym okresie. Rada Ministrów na podstawie analizy bieżącej sytuacji geopolitycznej określi, w drodze rozporządzenia datę stanowiącą ostatni dzień okresu, w którym wjazd będzie uznany za legalny.

Takie osoby będą mogły przebywać legalnie w Polsce przez 18 miesięcy (tzn. na okres do 24 sierpnia 2023 roku) w niniejszej procedurze, nie ma wymogu podejmowania działań ze strony cudzoziemców, jak również złożenia dodatkowych wniosków.

Warto podkreślić, że obywatele innych państw, którzy wjechali do Polski w związku z agresją Rosji na Ukrainę, nie zostali objęci regulacjami specustawy. Przepisy te nie obejmują również obywateli Ukrainy, którzy wjechali na terytorium Polski z innego państwa strefy Schengen.

WYŁĄCZENIA STOSOWANIA REGULACJI WOBEC PEWNEJ GRUPY OBYWATELI UKRAINY

Regulacje ustawowe nie zjadą zastosowania wobec obywateli Ukrainy posiadających inny tytuł pobytowy tj.:

- o zezwolenie na pobyt stały,
- o zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,
- o zezwolenie na pobyt czasowy,
- o status uchodźcy,
- o ochronę uzupełniającą lub zgodę na pobyt tolerowany.

Przepisy te nie mają zastosowania również w stosunku do tych obywateli Ukrainy, którzy:

- o złożyli w Rzeczypospolitej Polskiej wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej lub w imieniu których takie wnioski zostały złożone
- o zadeklarowali zamiar złożenia wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej

chyba, że wycofają powyżej wskazany wniosek lub deklarację.

OBYWATELE UKRAINY PRZEBYWAJĄCY W POLSCE PRZED DNIEM 24 LUTEGO 2022 R.

Specustawa przewiduje także rozwiązania dla obywateli Ukrainy, którzy już przebywają na terytorium Polski. Jeśli ostatni dzień pobytu obywatela Ukrainy na terytorium Polski przypada w okresie do dnia 24 lutego br. okres ważności wizy oraz zezwolenia na pobyt czasowy ulega przedłużeniu z mocy prawa do dnia 31 grudnia 2022 r.

Przedłużenie legalności ww. dokumentów następuje automatycznie bez konieczności dopełnienia dodatkowych formalności z tym związanych (złożenie wniosku czy wizyty w urzędzie). Ponadto, w dokumencie podróży cudzoziemca nie umieszcza się nowej naklejki wizowej. Podobnie w przypadku zezwoleń pobytowych nie wydają się ani nie wymienia się kart pobytu.

Jednocześnie, pobyt obywatela Ukrainy, który wjechał do Polski na podstawie zgody komendanta Straży Granicznej będzie uznany za legalny przez okres 18 miesięcy.

W przypadku, gdy okres ważności krótkoterminowych tytułów pobytowych (m.in. ruchu bezwizowego, wizy Schengen, dokumentu pobytowego wydane przez inne państwo strefy Schengen) przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., a pobyt rozpoczął się przed tym dniem - pobyt obywatela Ukrainy także uznaje się za legalny przez 18 miesięcy.

PÓŹNIEJSZA REJESTRACJA POBYTU

W przypadku, gdy wjazd obywatela Ukrainy na terytorium RP nie został zarejestrowany przez komendanta placówki Straży Granicznej podczas kontroli granicznej (np. osoba nie posiada stempla w paszporcie potwierdzającego datę wjazdu do Polski.), cudzoziemiec jest zobowiązany do złożenia wniosku o zarejestrowanie pobytu nie później niż 60 dni od dnia wjazdu na terytorium RP w dowolnym organie wykonawczym gminy.

Co istotne, wjazd z terytorium Polski na okres dłuższy niż miesiąc pozbawia obywatela Ukrainy prawa do legalnego pobytu.

PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Obywatele Ukrainy, których pobyt został uznany za legalny będą mogli podejmować działalność gospodarczą na takich samych zasadach jak obywatele Polski. Wymogiem będzie uzyskanie przez taką osobę numeru PESEL.

Jednak, jeśli upłynie ustawowy okres 18 miesięcy, obywatel Ukrainy może zostać wykreślony z CEIDG (Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej).

PRZEDŁUŻENIE LEGALNOŚCI POBYTU

Obywatele Ukrainy, których pobyt w Polsce będzie legalny na podstawie Specustawy, będą mogli ubiegać się o zezwolenie na pobyt czasowy, udzielane jednorazowo na okres 3 lat, licząc od daty wydania decyzji. Wniosek taki będzie można złożyć nie wcześniej niż po upływie 9 miesięcy od dnia wjazdu do Polski, a nie później niż w okresie 18 miesięcy od dnia 24 lutego 2022 r. Wnioski, które zostaną złożone przed upływem 9 miesięcy od dnia wjazdu wojewoda pozostawi bez rozpoznania.

KONTAKT

Edyta Defańska-Czujko

PARTNER | CRIDO LEGAL

T: +48 728 909 680

E: edyta.defanska-czujko@crido.pl

Michał Wodnicki

PARTNER | CRIDO

T: +48 538 626 921

E: michal.wodnicki@crido.pl